

Горан М. Мићић
Протонамесник
Епархија шумадијска

УДК 821.163.41.09
DOI 10.46793/Uzdanica19.2.331M
Примљен: 15. септембар 2022.
Прихваћен: 4. новембар 2022.

ПРОТА МИЛОРАД МИЛОШЕВИЋ, *ПОРОДИЧНЕ И РАТНЕ ХРОНИКЕ (1944–1945)*

(Приређивачи: протонамесник Миломир Тодоровић, ђакон др Ивица Чаировић и др Немања Девић, Крагујевац: Каленић, 2022, 374 стр.)

У оквиру издавачке делатности Епархије шумадијске, објављена је 2022. године књига *Породичне и ратне хронике (1944–1945)* проте Милорада Милошевића, са коментарима, уводом и поговором.

Оно што чини основу овог дела су два списка проте Милорада Милошевића које је он назвао *Хроника породице Милошевића* и *Трагом двадесет и четвртије – ратна хроника*. Увод у протине списе представља животопис овог свештеника и пастира на Њиви Господњој шумадијској, уз појашњење историјског контекста, да би поговор написала протина кћи Гордана Милошевић.

У првом спису, прота износи сазнања о свом пореклу и дешавањима у Србији у периоду турократије, посебно у Поморављу, у XIX веку, да би се онда фокусирао на своју фамилију и породичне односе, са мемоарским освртима на балканске ратове, Први светски рат, а затим и на прилике између два светска рата. Аутор на крају овог дела говори о смрти својих родитеља, где емотивно преживљава своје детињство и однос са својим родитељима.

Други спис је скуп дневничких записа и мемоарских података из периода ауторове мобилизације и учешћа у Другом светском рату (1944–1945). Прота се у свом другом спису бави животима сабораца, људи који су са њим били у чети и које је познавао. Приликом описа ратних маршрута, аутор описује градове, села, насеља, планине, реке поред којих пролази југословенска војска, са много поређења и личних ставова о југословенској географији, јер је са својим батаљоном прелазео из Србије у Босну и Херцеговину, а затим и у Хрватску. Посебност дела јесте и поетика, која првенствено избија из стихова које је – с времена на време – аутор записивао и давао емоцију сувопарним описима догађаја, личности и самој географији.

Трочлани истраживачки тим је анализирао живот и дело протојереја-ставрофора Милорада Милошевића, затим је проучавао његове списе, што указује на научну методологију која је овом приликом примењена. Протонамесник Миломир Тодоровић је идејни творац овог издања и аутор био-библиографије протојереја-ставрофора Милорада Милошевића, уз помоћ архива Епархије шумадијске и свих историјских извора који су му били доступни у Јагодини. Уводне речи, опис методологије самог истраживања, анализу односа хроника и дневника, те опис живота, посебно на основу досијеа из архива Православног богословског факултета дао је ђакон др Ивица Чаировић. На крају је др Немања Девић детаљно прегледао спис из Другог светског рата и дао своје коментаре на протин мемоарски и дневнички труд и записе. Тако је настао критички осврт на сам спис, и то из пера релевантног истраживача из Института за савремену историју из Београда. Да би ово издање добило на тежини за поговор је узет текст о проти Милету из пера његове ћерке Гордане Милошевић, што указује на емоцију и лични однос са аутором овог дела.

Дакле, ово издање може да буде јасан показатељ како наука и мемоаристика, аутобиографије или анали могу да изнедре објављивање непристрасних и научно анализираних списа клирика Српске православне цркве, тако да ову сарадњу *Каленића* – издавачке куће Епархије шумадијске, Православног богословског факултета у Београду и Института за савремену историју у Београду треба наставити и радити на начелима ове, описане методологије приликом објављивања наредних списа. Књига указује на научност, на однос савремених генерација према прошлости и духовности, али и на то да оно што је вредело у српској историји неће и не може да буде заборављено, већ ће бити подстицај за неке нове генерације да понове добре ствари из живота својих предака.